

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petr Průchy v právní věci žalobce: **N. B. H.**, zast. JUDr. Vlastimilem Kaplanem, advokátem, se sídlem v Horšovském Týně, Littrova 1, okres Domažlice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7, pošt. schr. 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec, ze dne 30. 9. 2003, č. j. 59 Az 276/2003-29, a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného Ministra vnitra ze dne 11. 12. 2002, č. j. OAM–2610/AŘ-2001 bylo rozhodnuto o rozkladu žalobce podanému proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, č. j. OAM-1578/VL-08-ZA04-2001 ze dne 12. 4. 2001 tak, že napadené rozhodnutí o neudělení azylu se ve smyslu § 59 odst. 2 správního řádu potvrzuje a rozklad se zamítá. V odůvodnění napadeného rozhodnutí správní orgán uvedl, že Ministerstvo vnitra ČR jako správní orgán prvního stupně neudělilo azyl s odůvodněním, že v řízení nebyly zjištěny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13, 14 zákona o azylu, neboť v průběhu správního řízení o udělení azylu bylo ujištěno, že důvodem podání žádosti je legalizace pobytu na území ČR. Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování podle § 91 citovaného zákona. Žalovaný správní orgán druhého stupně se ztotožnil s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně a dospěl k závěru, že žalobce nesplnil podmínku pro udělení azylu podle § 12 , 13, 14 a že se na žadatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91.

Konstatoval, že nejen samotná žádost, ale i podaný rozklad zcela jednoznačně potvrzují účelovost tohoto podání.

V podané žalobě žalobce napadl v obecné rovině všechny výroky napadeného rozhodnutí a řízení které jim předcházelo. Poukazoval na porušení ustanovení § 3, 32, 33, 46 až 47 správního řádu, dále na porušení ustanovení § 12 a 91 zákona č. 325/1999 Sb. a navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, rozsudkem ze dne 30. 9. 2003, č. j. 59 Az 276/2003-29 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Dospěl k závěru, že vytýkaná porušení správního řádu uváděná v žalobě nezjistil a že napadené rozhodnutí obsahuje veškeré náležitosti požadované zákonem. Ve věci nebylo zjištěno pochybení, které by mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Krajský soud, stejně jako správní orgány obou stupňů, vycházel ze zjištění, že jediným důvodem pro žádost o udělení azylu je snaha žalobce si v České republice vydělat dostatečné finanční prostředky, aby jimi mohl podpořit svou manželku a děti žijící v jeho vlasti, a pomoci v péči o vnuky, žijící na území České republiky. Soud konstatoval, že žalobce nepředložil jiné důvody, souměřitelné s důvody uvedenými v § 12 zákona o azylu, a proto správní orgán správně dospěl k závěru, že podle § 12 zákona o azylu nelze žalobci azyl udělit. Soud pak dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a 14 téhož zákona. Ve vztahu k ustanovení § 14 zákona uvedl, že na udělení humanitárního azylu není subjektivního práva a je zcela na uvážení správního orgánu, zda shledá „případ hodný zvláštního zřetele“, či nikoliv. Uvedl dále, že soud je povinen přezkoumat pouze to, zda ohledně tohoto důvodu byl veden řádný proces, a tato zákonná podmínka splněna byla. Soud dále dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil ani v závěru o neshledání překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu a proto nezbylo, než žalobu pokládat za nedůvodnou a jako takovou ji zamítnout podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Soud ještě poznamenal, že v předmětném případě je sice stanovisko zákona dosti tvrdé (právě s ohledem na to, za jakých okolností žalobce do republiky přicestoval), pobyt žalobce však nelze řešit podle zákona o azylu, ale jen podle zákona č. 326/1999 Sb. (o pobytu cizinců).

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce (dále jen stěžovatel) se dovolával ustanovení § 14 zákona o azylu. Nesouhlasil se závěrem soudu, že posouzení této otázky je výlučně v právní moci správního orgánu. Vyslovil názor, že jde o porušení jeho práv ve smyslu Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod článku 4, podle něhož má každý právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a spravedlivým soudem, kdy aspektem tohoto práva je princip rovnosti stran. Vyslovil přesvědčení, že splňuje podmínky § 14 zákona o azylu, neboť svou vlast opustil 23. 2. 1988 na základě mezinárodní smlouvy. Poté do roku 1993 pracoval v M. B. V ČR má dvě děti, které jsou závislé na jeho pomoci. Namítal, že tyto skutečnosti by měly být vzaty v úvahu při rozhodování o jeho žádosti. Konstatování, že jeho žádost je vedena toliko ekonomickými důvody, je z tohoto pohledu zavádějící, i když svou váhu má. Stěžovatel dále namítal, že stejně jako v podané žalobě je nadále přesvědčen o tom, že byl v dané věci zkrácen na svých právech. V tomto směru odkazoval na ustanovení § 33 odst. 2 a na ustanovení § 46 správního řádu, která bylo podle jeho názoru porušena.

Navrhoval, aby napadené rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno a věc byla vrácena k novému projednání. Žádal rovněž o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že s rozsudkem soudu plně souhlasí. K věci dále dodal, že článek 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod stanoví, že nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví. Právo na spravedlivé projednání věci soudem upravuje článek 6 této Úmluvy. Žalovaný souhlasil se závěrem, že soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody, či nikoliv, a že soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumá pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Považoval kasační stížnost za nedůvodnou a navrhoval její zamítnutí. Pokud se týká dodatečně podaného návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, nesouhlasil s tímto návrhem a poukázal na to, že z evidenční karty cizinecké policie je zřejmé, že stěžovatel již není (a ani nemůže být) ubytován v pobytovém středisku Stráž pod Ralskem a není ani přihlášen k pobytu na žádné jiné adrese, proto jím uvedené údaje v kasační stížnosti neodpovídají skutečnosti. Zřejmě z tohoto důvodu dosud nepožádal ani o udělení víza za účelem strpění pobytu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 soudního řádu správního, vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolává především toho, že splňuje podmínky humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V tomto směru nutno zdůraznit, že jak soud, tak i správní orgány obou stupňů, vycházely ze zjištění učiněných v azylovém řízení přímo stěžovatelem. Z těchto zjištění vyplývá, že stěžovatel opustil v roce 1988 svou vlast, kdy na základě mezinárodní smlouvy odjel pracovat do Československa. Do roku 1993 pracoval v podniku Škoda Mladá Boleslav a poté podnikal v oblasti obchodu. Tuto činnost provozoval až do 30. 11. 2000, kdy mu nebyl prodloužen pobyt, protože podal pozdě žádost o jeho prodloužení. Pokud se týká rodinných poměrů stěžovatele, sám uvedl, že ve Vietnamu má manželku a tři děti, narozené v letech 1971, 1977, 1984, dále má dvě děti v České republice, syna a dceru, o nichž však nic bližšího, stejně jako o jejich matce, nebylo zjištěno. Dcera, která žije v ČR se vdala a má dvě děti. Stěžovatel v protokolu o pohovoru výslovně uvedl, že do Vietnamu neodcestoval proto, že má v České republice dvě děti a že nemá peníze na cestu. Žádal, aby zde mohl zůstat alespoň jeden rok, aby mohl pomáhat svým dětem a podpořit i svou rodinu ve Vietnamu. Bezprostředním důvodem jeho žádosti bylo, aby se pohyboval na území České republiky legálně. Na dotaz co by se stalo, kdyby se vrátil zpět do Vietnamu, uvedl stěžovatel, že se domnívá, že by se nic nestalo. Bezprostředním důvodem pro podání žádosti o azyl bylo to, že stěžovatel neměl platné doklady a nechtěl v ČR pobývat nelegálně. Dále stěžovatel uvedl, že by chtěl několik let zůstat v ČR a podnikat zde, aby získal peníze na cestu domů, a dále, aby mohl pomoci své rodině ve Vietnamu, ale i dceři a vnukům žijícím v České republice. V podaném rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu výslovně uvedl, že žádá, aby mohl v České republice zůstat do 31. 12. 2001.

Z výše uvedeného zcela jednoznačně plyne, že důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nejsou dány, což ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani nenamítal. Stěžovatel nebrojil ani proti výroku o neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu, takže nebylo třeba se touto formou azylu blíže zabývat.

K otázce humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb. je především nutno uvést, že tento důvod azylu je třeba vnímat jako výjimečný a zároveň subsidiární. To znamená, že připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže není zjištěn důvod

pro udělení azylu podle § 12, a to v případě hodném zvláštního zřetele. V posuzované věci však stěžovatel výslovně nenárokoval tuto formu azylu, a to ani v žalobě podané ke krajskému soudu, kde kromě procesních ustanovení správního řádu namítal porušení pouze ustanovení § 12 a vyslovil názor, že minimálně splňuje podmínky pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud však přesto zvažoval, zda okolnosti uváděné stěžovatelem nejsou skutečnostmi odůvodňujícími úvahu o důvodech zvláštního zřetele hodných ve smyslu § 14 zákona o azylu, zejména pobyt stěžovatele na území České republiky od roku 1988, který započal na základě mezistátní smlouvy mezi Československem a Vietnamem, a snaha pomoci svým vnuků žijícím na území České republiky, avšak dospěl k závěru, že tyto důvody samy osobě nejsou natolik mimořádné, aby je bylo možno za důvody zvláštního zřetele hodné považovat. Nutno totiž zdůraznit, že bezprostředním důvodem stěžovatel proto, aby podal žádost o azyl, byla snaha po legalizaci pobytu v ČR. Přitom v podaném rozkladu, jak již bylo výše uvedeno, stěžovatel poznamenal, že možnosti pobytu by chtěl využít pouze do 31. 12. 2001 a poté by se chtěl vrátit do Vietnamu. Pokud by tedy stěžovatel nezanedbal postup podle zákona č. 326/1999 (o pobytu cizinců) a včas si zajistil prodloužení pobytu na území České republiky, pak by zřejmě o azylovém řízení neuvažoval. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že snaha po legalizaci pobytu v České republice poté, co nebyl prodloužen pobyt na tomto území z důvodů pozdě podané žádosti o jeho prodloužení, není důvodem zvláštního zřetele hodným ve smyslu § 14 zákona o azylu, a to ani tehdy, žije-li stěžovatel na území České republiky od roku 1988, kdy přicestoval do Československa na základě mezistátní dohody, a v letech 1988 – 1993 pracoval na základě této mezistátní dohody ve Š. M. B. Mimořádný důvod pak nelze spatřovat ani ve snaze pomoci svým vnukům žijícím v České republice v situaci, kdy stěžovatel ve Vietnamu zanechal manželku a dnes již zletilé tři děti.

Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že správní orgány ani soud nepochybil, pokud dospěl k závěru, že výrok o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu byl vydán v souladu se zákonem.

Pokud jde o stěžovatelovy námitky ve vztahu k porušení § 33 odst. 2 a § 46 správního řádu, odkazuje Nejvyšší správní soud na odůvodnění napadeného rozsudku, v němž krajský soud konstatoval, že žalovaný měl možnost se vyjádřit jak k věci samé, tak i k důkazům, včetně možnosti navržení dalších důkazů, a bylo mu též umožněno prostudovat si spis, a to konkrétně dne 22. 3. 2001, jak vyplývá z protokolu o pohovoru k návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky.

Nejvyšší správní soud k věci ještě podotýká (stejně jako žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti), že právo na spravedlivé projednání věci před soudem, jehož se stěžovatel dovolává, upravuje článek 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, nikoliv článek 4, jak uvádí stěžovatel. Nejvyšší správní soud má za to, že v přezkumném soudním řízení v posuzované věci byl uvedený článek 6 Úmluvy respektován, neboť i výrok o azylu podle § 14 zákona o azylu byl krajským soudem přezkoumán v mezích zákonem stanovených a stejně tak byl posuzován Nejvyšším správním soudem v řízení o kasační stížnosti.

Ze všech shora uvedených důvodů, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodů nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na jejich náhradu, neboť stěžovatel nebyl v kasační stížnosti úspěšný a žalovaný žádné náklady řízení neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné jemu vzniklé náklady nezjistil (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 22. 1. 2004

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu